

Witamy w NIMBie!

Witamy w świecie Nauki i Biznesu. Czy te zdania nie brzmią jak zaproszenie do innego świata, świata wirtualnego, obcego, sztucznego? Jak połączenie niemożliwe do spełnienia, połączenie rzeczy zbyt odległych? Być może wiele osób tak właśnie je rozumie. Naszym celem jest jednak pokazanie, że środowisko opisane słowami **Nauka, Innowacje, Marketing, Biznes (NIMB)** nie jest przestrzenią cechującą się niesprzyjającym klimatem, trudnymi warunkami bytowania i niespełnionymi szansami rozwoju.

Mamy nadzieję, że biuletyn, który trzymacie Państwo przed sobą - adresowany przede wszystkim do naukowców, ale także firm oraz studentów - przyczyni się do zmiany postrzegania możliwych relacji naukowo-biznesowych i w konsekwencji pomoże Państwu w rozwoju karier zawodowych, nawiązywaniu współpracy, wykorzystywaniu możliwości.

Owoce takiej właśnie współpracy - pomiędzy Politechniką Lubelską (PL) oraz Uniwersytetem Jagiellońskim (UJ) jest NIMB. Centrum Innowacji, Transferu Technologii i Rozwoju Uniwersytetu (CITTRU - UJ) oraz Centrum Innowacji i Zaawansowanych

Technologii (CliZT - PL) połączyły swe siły, czego efektem jest nie tylko ten biuletyn, ale i **kompleksowy projekt**, celem którego jest promowanie badań naukowo-wdrożeniowych oraz popularyzacja idei efektywnej komercjalizacji wynalazków.

O projekcie i biuletynie

Projekt NIMB realizowany będzie do 30 września 2010 roku. Środki finansowe na dokończenie na str. 2

nauka i biznes

Patenty 2008

Bieżący rok był kolejnym w którym CITTRU odnotowało większą liczbę innowacji niż w latach ubiegłych. Do Urzędu Patentowego zgłoszono **15 wniosków patentowych**. Sytuacja taka jest m.in. wynikiem wprowadzenia na UJ kompleksowych regulacji komercjalizacyjnych.

UJ zdecydował się też na **ochronę międzynarodową wynalazków**. Do ochrony zgłoszone zostały 3 innowacje: odkrycie będące podstawą produkcji białek rekombinowanych, urządzenie do monitorowania aktywności burzowej oraz biologiczny sposób walki z osadem w oczyszczalniach ścieków. Dodajmy jeszcze, że w listopadzie 2008 naukowcy z Wydziału Chemii za katalizator opracowany wspólnie z Instytutem Nawozów Sztucznych w Puławach otrzymali medal na wystawie wynalazków w Brukseli.

Regulaminy komercjalizacyjne UJ znaleźć można na www.cittru.uj.edu.pl (blok Dla naukowców - zakładka Innowacje - strona Ochrona własności intelektualnej)

nauka i biznes

Kto jeśli nie naukowcy...?

„Uczelnie, od zawsze kierujące się zasadą wolności badań naukowych, bronią przywileju samodzielnego kształtowania kierunków badawczych i podkreślają rolę badań podstawowych” – pisze Aleksandra Łubnicka w tekście podsumowującym spotkania z dwoma wybitnymi uczonymi prof. Chrisem Lipinkim i prof. Johnem Martinem (o spotkaniach czytaj na str. 8). W kolejnych zdaniach dodaje jednak, że: „Przedsiębiorstwom, oczekującym od jednostek naukowych gotowych do wdrożenia wyników prac rozwojowych, trudno odmówić pewnych racji. Kto, jeśli nie oplatani przez podatników naukowcy, powinien dostarczać oczekiwanych przez społeczeństwo nowych technologii?”

Cały tekst dotyczący różnych poglądów na temat możliwych koneksji nauki i biznesu w blogu CITTRU: www.cittru.uj.edu.pl

w skrócie

Studium wykonalności porady, ciekawostki

Studium wykonalności jest opracowaniem niezbędnym do pozyskania dofinansowania projektów badawczych i inwestycyjnych. Jednocześnie jest to zwykle trudny dla wnioskodawcy – często naukowca, mającego niewielki kontakt z zagadnieniami prawno-ekonomicznymi – dokument do przygotowania. W tym numerze, oprócz krótkiego przedstawienia **czym jest studium wykonalności**, próbujemy odpowiedzieć na pytanie: **czy lepiej je przygotować samemu czy zlecić zewnętrznej firmie?**

czytaj na str. 3-5

w skrócie

Nauka XXI wieku

Nowe oblicze nauki, które nazwać można „następną nauką” to efekt współczesnych tendencji w komunikacji internetowej i słynnego już zjawiska określanego jako Web 2.0. Stąd też najczęściej i na wzór nazywa się ją Nauką 2.0 Ale o co tak naprawdę chodzi? Jaki związek z rozwojem nauki ma internet? Jak popularyzować naukę i przyciągać do niej zwykłych ludzi? Zapraszamy do lektury.

czytaj na str. 6

w skrócie

Szkoła Przedsiębiorczości UJ - Innowacje i biznes

Innowacyjne, oparte na naukowych pasjach pomysły zyskują szansę na realizację. Od grudnia 2008 roku ruszył nabór do pierwszej, z trzech edycji (zaplanowanych na lata 2009 – 2011) nowego projektu: „Szkoła Przedsiębiorczości UJ – Innowacje i biznes”. Jego koordynacją zajmują się Wszechnica UJ oraz CITTRU.

Prof. Piotr Tworzewski, prorektor UJ, inauguruje Szkołę Przedsiębiorczości (fot. CITTRU)

W projekcie przewidziano m.in.: przyznanie do 40 000 zł dofinansowania na założenie własnej firmy oraz wydarzenia promujące przedsiębiorczość.

czytaj na str. 7

warto wiedzieć

Mini-słownik funduszy europejskich

Fundusze strukturalne – jedno z głównych źródeł finansowania badań aplikacyjnych i współpracy naukowo-biznesowej używają własnego języka, który bardzo często bywa niezrozumiały, a zarazem jego wykorzystanie jest niezbędne przy staraniu się o dofinansowanie. W kolejnych wydaniach NIMBa będziemy chcieli przybliżyć Państwu tę terminologię. Na początek dwa podstawowe określenia:

cross-financing – zasada elastycznego finansowania projektów umożliwiająca finansowanie działań z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) w sposób uzupełniający się tj. odpowiednio w przypadku EFS z EFRR oraz w przypadku EFRR z EFS. Np. w projektach szkoleniowych (finansowanych z EFS) cross-financing to zakup rzutnika niezbędnego do prowadzenia zajęć (choć przyjęte jest, że sprzęt finansowany jest w ramach EFRR). Innymi słowy, mimo że projekty finansowane w ramach EFS z reguły nie dopuszczają zakupu sprzętu, można go nabyć udowadniając jego niezbędność do zrealizowania projektu (wytyczne cross-financingu przedstawione są w dokumentacji poszczególnych funduszy).

wydatek kwalifikowalny – wydatek spełniający warunki umożliwiające jego całkowite lub częściowe pokrycie środkami przeznaczonymi na realizację danego programu operacyjnego np. (Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Innowacyjna Gospodarka itp.). Katalog kosztów kwalifikowanych jest określony w wytycznych dla danego programu operacyjnego/działania/konkursu.

Więcej: www.fundusze-strukturalne.gov.pl

Zobacz także: www.cittru.uj.edu.pl
zakładka „Fundusze strukturalne”

oferta CITTRU

CITTRU i fundusze strukturalne

Centrum Innowacji, Transferu Technologii i Rozwoju Uniwersytetu (CITTRU) oferuje jednostkom UJ pomoc administracyjną i doradczą w zakresie przygotowania kompletnego wniosku o dofinansowanie oraz przygotowuje część załączników do projektu, będących w gestii UJ.

Na wniosek jednostki Uniwersytetu Jagiellońskiego CITTRU świadczy pomoc w zakresie opracowania studium wykonalności dla projektów lub wyboru oraz współpracy z firmą zewnętrzną przygotowującą studium wykonalności.

Kontakt: mirka.raczka@uj.edu.pl
tel. 012 663 38 40

Witamy w NIMBie!

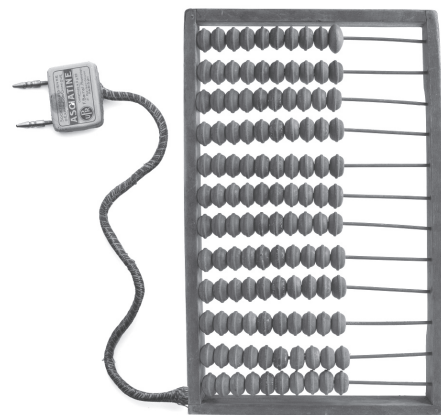
dokończenie ze str. 1

jego uruchomienie pozyskane zostały w ramach działania 4.2 „Rozwój kwalifikacji kadr systemu B+R i wzrost świadomości roli nauki w rozwoju gospodarczym”, Program Operacyjny Kapitał Ludzki.

Anonsując start projektu już dziś chcemy zaprosić m.in. na szkolenia i prezentacje dla pracowników sektora B+R, nt. własności intelektualnej, transferu technologii, finansowania innowacyjności, zapowiedzieć spotkanie naukowców z przedsiębiorcami. Zamierzamy również wspólnie opracować dla Politechniki Lubelskiej model komercjalizacji wyników badań naukowych, implementujący pionierskie rozwiązania przyjęte na UJ. O terminach i tematach tych działań będziemy sukcesywnie informować.

Uzupełnieniem wspomnianych aktywności będzie też propagowanie znaczenia badań naukowych i prac rozwojowych poprzez różnorodne materiały drukowane i obecność w środowisku internetowym. Biuletyn NIMB jest fundamentem tychże komunikacyjnych działań.

Każde wydanie NIMBa (do września 2010 roku ukaże się osiem edycji w tym dwie anglojęzyczne) zawierać będzie dwa tematy poświęcone wiodącym problemom związanym z zakresem projektu. Prezentować będziemy również studia przypadków i przykłady rzeczywistych (nie zawsze) udanych działań naukowo-biznesowych. Chcemy również edukować (choć nienachalnie) pisząc np. o różnych aspektach pozyskiwania kapitału na badania, o rozwoju nauki lub zarządzaniu projektami. Naszym nadrzędnym zamierzeniem jest informowanie i in-

Fot. Anita Andrzejewska, Andrzej Piłchowski-Rogno

spirowanie naszych czytelników, stąd obok artykułów problemowych i zaproszeń do udziału w różnych wydarzeniach, pojawiać się będą ciekawostki, rekomendacje, słowniczki, opinie.

Nie chcemy jednakże, aby NIMB stał się nieciekawą tubą propagandową tego projektu. Nie będzie w nim więc „wodolejących” referatów i bezużytecznych raportów. Będziemy starali się by informacje były dobrze zredagowane, a przede wszystkim przydatne. Do oceny naszej pracy, proponowania nowych tematów, współredagowania NIMBa już teraz serdecznie zapraszamy.

Zespół Projektu NIMB

Kontakt:

Lublin (lider projektu)

Radosław Dolecki, r.dolecki@pollub.pl
Kraków

Piotr Żabicki, piotr.zabicki@uj.edu.pl

warto skorzystać

Finanse na stypendia, badania, projekty

Fundacja na rzecz Nauki Polskiej

Fundacja na rzecz Nauki Polskiej oferuje programy wspierające finansowanie badań naukowych. Środki na nie pochodzą z funduszy strukturalnych w ramach Działania 1.2 „Wzmocnienie potencjału kadrowego nauki” Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka.

Program **TEAM** – umożliwia finansowanie stypendiów naukowych dla członków zespołu badawczego (studentów, doktorantów i uczestników staży podoktorskich) oraz finansowanie grantu badawczego. Kolejne terminy składania wniosków: **15 marca i 30 września 2009 r.**

Program **WELCOME** – obejmuje wsparcie projektów realizowanych przez naukowców innych narodowości tworzących zespoły

badawcze w polskich jednostkach naukowych. Umożliwia finansowanie stypendiów dla naukowca z zagranicy, członków zespołu (studentów, doktorantów i młodych doktorów) a także finansowanie grantu badawczego. Termin składania wniosków upływa **15 kwietnia 2009 r.**

Program **VENTURES** – finansuje badania naukowe o charakterze aplikacyjnym, mające zastosowanie w gospodarce, realizowane przez studentów, absolwentów i doktorantów. Dofinansowanie obejmuje stypendia naukowe oraz grant badawczy. Terminy składania wniosków: **15 kwietnia i 31 października 2009 r.**

Szczegółowe informacje:

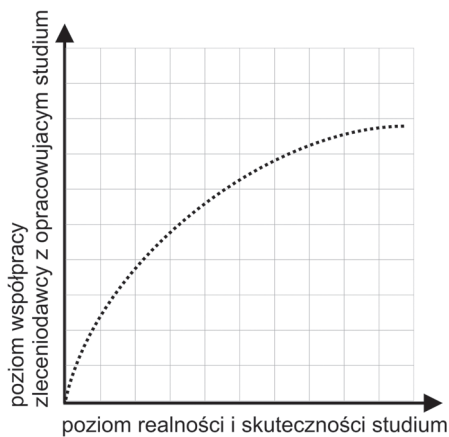
www.fnp.org.pl - zakładka „Programy finansowane z funduszy europejskich”

Studium wykonalności jak się do tego zabrać?

Studium wykonalności jest jednym z podstawowych, jeśli nie najważniejszych dokumentów niezbędnych do otrzymania dofinansowania projektów inwestycyjnych i badawczych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. Jednocześnie jest to często trudny dokument do przygotowania w związku z czym projektodawca, już na samym początku musi postawić sobie pytanie: Czy przygotować studium we własnym zakresie, czy też może zlecić jego wykonanie firmie zewnętrznej?

PODSTAWY, DEFINICJE, PODZIAŁ

Aby odpowiedzieć na to pytanie wypadałoby najpierw krótko przypomnieć czym tak naprawdę jest studium wykonalności projektu. W skrócie jest to opracowanie mające na celu zweryfikowanie wykonalności i racjonalności realizacji projektu z uwzględnieniem czynników o charakterze zarówno ekonomiczno-finansowym jak i społecznym, środowiskowym oraz technicznym. Należy od razu zaznaczyć, iż nie jest to kolejny dokument „wymyślony” przez Unię Europejską, aby uprzykrzyć życie potencjalnym projektodawcom, ale

opracowanie tworzone dla biznesu i tak naprawdę zaadaptowane na potrzeby funduszy strukturalnych. Rodzi to miejsca ciekawe konsekwencje. Klasykne studium wykonalności ma m. in. za zadanie wykazać opłacalność inwestycji w określonym horyzoncie czasowym. Tymczasem na potrzeby wniosków o dofinansowanie składanych w ramach funduszy strukturalnych, w studium zwykle wykazuje się, iż inwestycja jest nieopłacalna bądź mało opłacalna z finansowego punktu widzenia. Jednakże, ze względu na inne korzyści społeczne lub też postawione cele i priorytety rozwoju kraju i gospodarki, realizacji takich projektów jest uzasadniona, i w związku z tym wymagają one dofinansowania ze środków Unii Europejskiej.

Skoro już wiadomo czym jest studium wykonalności, można przejść do właściwego pytania: pisać samemu czy zlecić na zewnątrz? I tu odpowiedź wcale nie jest prosta, gdyż, jak już wspomniano, przygotowanie tego dokumentu jest zwykle dość skomplikowane. Stopień jego trudności zależy m. in. od złożoności planowanych działań, wielkości budżetu oraz okresu realizacji. Nietrudno się domyślić, iż całkiem inaczej będzie wyglądało studium do projektu polegającego na budowie autostrady niż dla projektu digitalizacji zbiorów bibliotecznych. Kształt i zakres dokumentu zależy też od wytycznych jego wykonania, które za każdym razem przedstawiane są przez instytucje odpowiedzialne za nabór wniosków o dofinansowanie.

Niezależnie od powyższych czynników, studia wykonalności tworzone na potrzeby funduszy strukturalnych są zwykle podobne do siebie pod względem układu i podziału na rozdziały. Ge neralnie dokument składa się z dwóch części. Pierwsza merytoryczno-opisowa, zawierająca przede wszystkim informacje o przedmiocie projektu, zakresie i rodzaju planowanych działań, jego celach, produktach i rezultatach. Druga - zawierająca harmonogram rzeczowo-finansowy, budżet oraz informacje finansowe dotyczące wnioskodawcy, analizy ekonomiczne, wyliczenia dotyczące poziomu dofinansowania (tzw. luki finansowej) oraz inne wymagane dane i zestawienia.

DYLEMATY ORGANIZACYJNE

O ile opracowanie pierwszej części studium zwykle nie sprawia wnioskodawcy większego problemu, o tyle druga część jest zazwyczaj bardzo skomplikowana i wymaga zaangażowania specjalistycznej wiedzy oraz poświęcenia czasu. Za każdym razem wnioskodawca musi więc ocenić czy posiada odpowiednie zasoby kadrowe oraz odpowiednią ilość czasu, aby przygotować studium samemu, czy też lepiej zlecić jego opracowanie na zewnątrz.

dokończenie na str. 4

warto wiedzieć

Studium wykonalności: zwróć uwagę!

Kwalifikowalność wydatków, w szczególności VAT. Pracując nad przygotowaniem dokumentacji należy określić czy poniesiony w ramach projektu VAT będzie kwalifikowany czy nie, a jeśli tak to czy w całości czy też w części.

Pomoc publiczna – jest to zagadnienie związane ze sposobem korzystania z infrastruktury powstałej w ramach projektów finansowanych ze środków publicznych. Jeżeli sposób jej wykorzystania grozi zakłóceniem konkurencyjności na rynku, dotacja udzielana w ramach projektu może być uznana za pomoc publiczną. Projekty objęte schematem pomocy publicznej dotyczą przede wszystkim przedsiębiorców a poziom dofinansowania w tym wypadku jest zwykle nie większy niż 50% wydatków kwalifikowanych.

fol. Swilen Mushkatov

Luka w finansowaniu – metoda obliczania dotacji dla projektów generujących dochody (rozumiane jako nadwyżka przychodów nad kosztami), które nie są objęte schematem pomocy publicznej. Zastosowanie tej metody skutkuje zmniejszeniem poziomu dofinansowania.

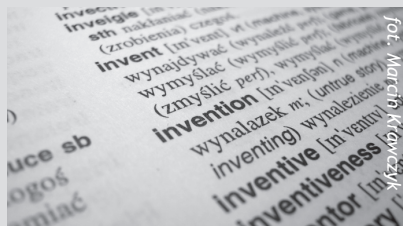
Ocena oddziaływania projektu na środowisko oraz wpływu projektu na obszar Natura 2000. Zgodnie z obowiązującymi wytycznymi, każdy wnioskodawca starający się o dofinansowanie projektu o charakterze infrastrukturalnym powinien co najmniej przed podpisaniem umowy o dofinansowanie posiadać odpowiednią decyzję (w określonych przypadkach wraz z raportem) o oddziaływaniu projektu na środowisko naturalne oraz zaświadczenie o jego wpływie na obszar Natura 2000. Wydawane często przez właściwe urzędy decyzje o umorzeniu postępowania w sprawie wydania w/w decyzji mogą być niestety niewystarczające.

Rozmiar i cena. Objętość studium wykonalności rzadko jest mniejsza niż 100 stron zaś średnie ceny rynkowe oferowane za opracowanie dokumentu zwykle wahają się w granicach od 20 tys. zł brutto wzwyż.

warto wiedzieć

Studium wykonalności (i nie tylko) Mini-słowniczek polsko-angielski

Opracowanie studium wykonalności, może być zlecane także instytucjom zagranicznym. Wobec równości konkurencyjnej na rynku unijnym taka sytuacja – szczególnie w przypadku dużych zleceń – jest bardzo realna. Przykładem jest Studium Wykonalności Prywatyzacji Polskich Kolei Państwowych S.A. (PKP S.A.) na którego wykonanie Rząd Polski zawarł w 2002 r. umowę z Rządem Japonii! (Monitor Polski z 2003 r. Nr 49 poz. 756.).

Dlatego też warto zapoznać się podstawowymi zwrotami i tłumaczeniami dotyczącymi tej tematyki. Jak i w wielu innych dziedzinach język angielski jest obowiązujący.

Analiza kosztów i korzyści – Cost-Benefit Analysis (CBA)
Badanie i rozwój (B + R) – research and development (R&D)

Cel – objective

Dochód – income

Dotacja – subsidy

Harmonogram - schedule

Koszty kwalifikowane – eligible costs

Koszty pośrednie – indirect costs

Ocena finansowa – financial appraisal

Ocena oddziaływania na środowisko – environmental impact assessment (EIA)

Oferta w przetargu - bid

Ogłoszenie o naborze projektów – call for proposals (projects)

Partnersstwo – partnership

Pożyczka – loan

Produkty/wyniki – outputs

Przydział środków – allocation

Składać wniosek – submit an application

Studium przypadku – case study

Studium wykonalności – feasibility study

Wkład finansowy (do projektu) – financial contribution (to a project)

Wniosek – application

Wnioskodawca – applicant

Wskaźnik – indicator

Wstępne studium wykonalności – pre-feasibility study

Wydatkowanie – disbursement

Wytyczne – guidelines

Zasoby – resources

Na podst. *Angielsko-Polskiego Słownika Terminologicznego Programów Rozwoju Regionalnego*, Warszawa 2002

Studium wykonalności jak się do tego zabrać?

dokończenie ze str. 3

W praktyce opracowanie studium wykonalności dla projektu jest często zlecane specjalistycznym firmom, co jednak nie zwalnia zamawiającego z udziału w pracach nad jego przygotowaniem. Warto tę myśl podkreślić, bo zdarzają się sytuacje, gdy zamawiający traktują zlecenie opracowania studium jak skorzystanie z automatu do napojów: wystarczy wrzucić monetę (znaleźć firmę i jej zapłacić), aby za moment otrzymać upragnioną puszkę orzeźwiającego płynu (idealną wersję obszernego i złożonego dokumentu). Tak w rzeczywistości nie jest. Na wielu etapach prac zleciodawca będzie musiał poświęcić swój czas i swoje umiejętności, aby studium przygotowane na zewnątrz odpowiadało jego zapotrzebowaniu.

Wbrew pozorom wybór wykonawcy studium nie jest łatwy. Na rynku mamy obecnie wiele firm, z których większość legitymuje się doświadczeniem i przedstawia listy referencyjne. Bardzo trudno jest jednak określić na początku ich profesjonalizm, szczególnie gdy nie ma się jeszcze żadnych doświadczeń w tym zakresie. W przypadku jednostek publicznych zlecających wykonanie studium, sytuacja jest jeszcze trudniejsza ze względu na powszechną i często zgubną praktykę wybierania najtańszej oferty.

KRÓTKI PORADNIK

Aby choć odrobinę pomóc w tych nie zawsze klarownych i prostych działaniach, przedstawiamy kilka podstawowych zasad związanych z zamówieniem na przygotowanie studium wykonalności. Reguły te stworzone zostały na bazie doświadczeń z przygotowywania projektów inwestycyjnych dla Uniwersytetu Jagiellońskiego, a ich przestrzeganie z pewnością pozwoli uniknąć błędów i znacznie ułatwi opracowanie dokumentacji aplikacyjnej na konkurs.

Czas - przygotowanie studium wykonalności dla projektu, niezależnie od stopnia skomplikowania, wymaga dużego nakładu pracy, a co za tym idzie znacznej ilości czasu. Trudno określić ile minimalnie godzin potrzeba do przygotowania opracowania, jednak z doświadczeń wynika, iż zwykle jest to czas nie krótszy niż miesiąc, przy czym równie dobrze może wynosić pół roku jak i rok. Należy pamiętać, iż niezwykle rzadko zdarza się, aby firma przedstawiła za pierwszym razem „idealny” produkt. Planując działania należy przewidzieć możliwość zgłaszania poprawek do przedstawionej przez firmę wersji studium oraz czas umożliwiający ich wprowadzenie przez wykonawcę.

Wybór - choć w praktyce jest to trudne do zrealizowania, wybór wykonawcy studium nie powinien ograniczać się tylko do wyboru najtańszej oferty. Jeśli pozwalają na to warunki warto dokładnie zbadać doświad-

czenie firmy prosząc o opinię przede wszystkim instytucje, z którymi współpracowała w przeszłości, a od których nie przedstawia referencji. Warto też korzystać z „dobrych doświadczeń” zaprzyjaźnionych instytucji.

Naukowiec w drodze do biznesu. Ilustracja z linii graficznej CITTRU

fot. Anita Andrzejewska i Andrzej Piłichowski-Ragno

Współpraca - zlecając wykonanie studium w dużym stopniu będziemy zaangażowani w jego opracowywanie. Firmy nie są w stanie same napisać tak obszernego dokumentu od A do Z tylko na podstawie raz przekazanych informacji. W praktyce wymaga to częstych spotkań i sprawnego przekazywania informacji. Niezwykle ważne jest ustalenie przejrzystych i dokładnych zasad komunikacji. Pozwoli to na lepszą organizację pracy oraz uniknięcie przyszłych kłopotów związanych z niewykonaniem na czas dzieła bądź też jego złą jakością. W praktyce - co także warto uwypuklić - bywa i tak, że firmy starają się przerzucić jak największy ciężar opracowania poszczególnych części studium na zleciodawcę tłumacząc się brakiem danych, ograniczając jednocześnie swoją pracę do przeklejanania ich do wzoru studium.

Umowa - jest niezwykle ważna przy zleceniu wykonania studium wykonalności. Poza szczegółowym określeniem jej przedmiotu oraz zasad współpracy stron, bezwzględnie należy pamiętać o prawidłowym określeniu terminów nie tylko dostarczenia studium, ale również zgłaszania poprawek do niego oraz ich wprowadzenia przez wykonawcę. Umowa powinna jasno precyzować zasady i okoliczności naliczania kar umownych oraz zasady odstąpienia od jej realizacji. Zapisy te będą doskonałym sposobem na dyscyplinowanie wykonawcy w przypadku problemów w komunikacji bądź też opóźnień w przekazaniu poszczególnych rozdziałów. Bardzo ważne w tym kontekście jest też jasne określenie sposobu dostarczenia i odbioru dzieła.

Wojciech Soroka, CITTRU

Studium wykonalności w praktyce

Wywiad z Krzysztofem Dadejem - Wiceprezesem Zarządu KPPM Doradztwo Sp. z o.o., firmy zajmującej się komercyjnym opracowaniem studium wykonalności.

Jakie są Państwa dotychczasowe doświadczenia i problemy we współpracy z zleceniodawcami?

Najczęstszym problemem jaki pojawia się przy tworzeniu dokumentacji aplikacyjnej jest samo przygotowanie potencjalnego beneficjenta, zarówno pod względem niezbędnych dokumentów, jak i stricte koncepcyjnym. Zanim przejdziemy do opracowania studium wykonalności zmuszeni jesteśmy pomóc klientowi w opisanu spójnej idei i celów przedsięwzięcia, określić jego zakres, zaplanować niezbędne nakłady oraz konieczną dokumentację techniczną.

Jakie informacje musi przekazać zleceniodawca na początku i w trakcie współpracy?

Eksperci zatrudnieni w naszej firmie przed przystąpieniem do prac nad studium wykonalności każdorazowo przygotowują listę pytań i zagadnień dla zleceniodawcy, bazując na aktualnych wytycznych do studium i wniosku aplikacyjnego. Informacje te dotyczą przede wszystkim podstawowych danych beneficjenta, zakresu projektu (np. opis planowanego przedsięwzięcia, wykaz wydatków), struktury organizacyjnej zespołu projektowego, harmonogramu realizacji, źródeł finansowania wkładu własnego a także danych finansowych instytucji niezbędnych do sporządzenia analizy finansowej.

Wymiana informacji nie kończy się jednak na liście pytań. Specyfika pracy nad przygotowaniem studium wymaga ciągłych konsultacji w trakcie opracowania dokumentacji, aby szybko odpowiadać na pojawiające się wątpliwości.

Jakie wskazówki przekazałobyście państwo instytucjom zlecającym wykonanie studium?

Aby wybrać firmę doradczą, która w profesjonalny i kompleksowy sposób przygotowuje dokumentację aplikacyjną należy kierować się przede wszystkim portfolio potencjalnego wykonawcy.

Przy wyborze opracowującego studium, zleceniodawca często mylnie sugerują się tylko i wyłącznie wysokością wynagrodzenia za świadczenie usług doradczych. Niskie wynagrodzenie niejednokrotnie świadczy o niskiej jakości opracowanego dokumentu co przekłada się już na etapie oceny projektu, a w dalszej perspektywie podczas wdrożenia i rozliczenia projektu.

Tak więc, naprawdę warto zwrócić uwagę na potencjał wiedzy danej firmy i jej doświadczenie.

Wywiad przeprowadził
Wojciech Soroka, CITTRU

warto skorzystać

Pomocne publikacje

- Właściwe dla danego programu operacyjnego oraz działania Wytyczne dotyczące przygotowania studium wykonalności oraz kwalifikowalności kosztów.
- *Wytyczne dotyczące metodologii przeprowadzania analizy kosztów i korzyści. Nowy okres programowania 2007–2013.* Dokument roboczy nr 4, Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Polityki Regionalnej, 08/2006.
- *Wytyczne w zakresie wybranych zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód.* Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa, 17 września 2007 r.

foto: Robert Owen-Wahl

- Jerzy Skrzypek. *Zasady konstrukcji Studium wykonalności lub biznesplanu dla projektów współfinansowanych ze środków UE*. TWIGGER, Warszawa, 2007.
- *Wytyczne w zakresie postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć współfinansowanych z krajowych lub regionalnych programów operacyjnych.* Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa, 3 czerwca 2008 r.

profile

Firma KPPM Doradztwo

Powstała w 2004 roku i od początku zajmuje się doradztwem w zakresie pozyskiwania funduszy unijnych. Do tej pory pozyskała dofinansowanie dla kilkunastu projektów, tak inwestycyjnych, jak i szkoleniowych, między innymi dla szkół wyższych, jednostek badawczo-rozwojowych, szpitali i innych potencjalnych beneficjentów funduszy. Została wybrana przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego do świadczenia usług doradczych przy sporządzaniu dokumentacji aplikacyjnej oraz weryfikacji prawidłowości sporządzenia dokumentacji indywidualnych projektów kluczowych finansowanych z Funduszy Strukturalnych na lata 2007-2013 oraz Funduszu Spójności.

foto: Miguel Ugaldede

Klienci niestety często są błędnie przekonani, że opracowanie studium wymaga zaangażowania pracy tylko ze strony wykonawcy. Konieczne jest jednak przekazanie istotnych materiałów, danych. Wykonawca jako zewnętrzna firma nie posiada podstawowych informacji na temat klienta i projektu.

Jak dobrze wybrać wykonawcę studium wykonalności i zweryfikować jego doświadczenie?

Zleceniodawca w pierwszej kolejności powinien oprzeć się na doświadczeniu potencjalnego wykonawcy studium w realizacji podobnych projektów oraz jego potencjałe kadrowym. Przed ostatecznym wyborem należy zapoznać się z doświadczeniem i umiejętnościami ekspertów, którzy zostaną zaangażowani w prace nad projektem. Duże znaczenie przy wyborze wykonawcy ma również historia współpracy z klientami - czy jest to jednorazowe zlecenie czy długotrwałe kontakty. Ta druga możliwość świadczy bowiem o profesjonalizmie firmy i zadowoleniu ze świadczonych usług.

w internecie

Antymatrix – o nowej nauce i nowych technologiach – blog tematyczny Edwina Bendyka,

publicyści tygodnika „Polityka”

bendyk.blog.polityka.pl

O nauce, innowacjach, marketingu i biznesie - blog tematyczny CITTRU

www.cittru.uj.edu.pl/?q=pl/nimb

TechNOblog – od poważnej nauki

po ciekawostki ze świata gadżetów

www.technoblog.pl

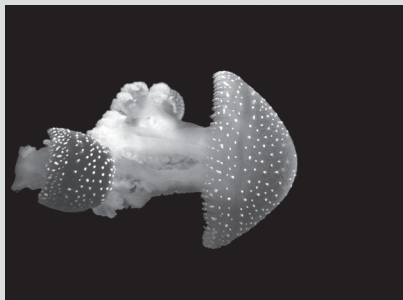
Trendy w internecie
antyweb.pl

promocja nauki

Aby zrozumieć

„Następna nauka” w instytucjach otwartych dla szerokiej publiczności to nie tylko podpatrywanie dzikich zwierząt w ZOO, ale zrozumienie ich zachowania (bo dla nauki ważniejsze niż fakt, że kameleon zmienia kolory jest odpowiedź na pytanie dlaczego to robi).

Meduzy z Oceanarium w Lizbonie
(fot. Piotr Żabicki)

Świątecznym przykładem tego rodzaju miejsc jest Oceanarium w Lizbonie. Oprócz setek wodnych stworzeń, na widok publiczny wystawiony jest rozwijający się zarodek rekina (w specjalnym akwarium można dzień po dniu obserwować jego przeobrażenia), a w salce filmowej wyświetlane są filmy obrazujące np. sposoby pozyskiwania przez naukowców zwierząt w ich naturalnym środowisku.

Aby jednakże w pełni urzeczywistnić idee „następnego nauki” potrzebny byłby jeszcze jeden zdecydowany krok dalej, krok za pomocą którego zwykli ludzie przekraczaliby miejsca dla nich dotąd niedostępne, miejsca za szybami i tabliczkami z oznaczeniem „Wstęp wzbroniony”.

Następna nauka

Określenie „następna nauka” nie oznacza kolejnego, przykrego z reguły, doświadczenia życiowego (wtedy byłaby nauką). Nie odnosi się też („znowa jakaś następna nauka”) do nowej koncepcji, za pomocą której badacze chcą udowodnić, że to kosmici (sportowcy, bielinek kapustnik, itp.) są odpowiedzialni za ruchy tektoniczne planety. To po prostu dalszy etap rozwoju nauki. Etap, którego pojawienie się możemy obserwować już teraz.

Od Web 2.0 do Nauki 2.0

„Następna nauka” to efekt nowych tendencji w komunikacji internetowej i stynnego już zjawiska określanego jako Web 2.0. Stąd też najczęściej i na wzór nazywa się ją Nauką 2.0. Ale o co tak naprawdę chodzi?

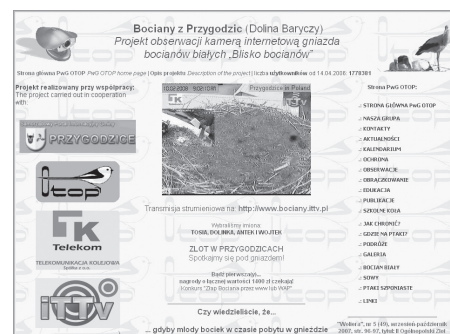
Idea WEB 2.0 pojawiła się na początku bieżącego wieku. Dla wielu to kolejny etap w rozwoju komunikacji - nie tylko elektronicznej, charakteryzujący się dwoma kluczowymi atrybutami: dostępem do informacji i społecznościami tworzącymi się wokół nich. Przykład sukcesu portalu „nasza-klasa.pl” to urzeczywistnienie tych założeń. Informacją jest tam baza osób/kontaktów, zaś społeczności (grupy) tworzą się wokół właśnie tych odnawianych i nawiązywanych znajomości.

Nie mało też osób twierdzi, że Web 2.0 to tylko marketingowa nazwa (brand), nowe opakowanie wabiące kolejnych użytkowników i inwestorów. I do takiego poglądu przykład „Naszej klasy” może stanowić ilustrację. Bo przecież jest to biznesowe przedsięwzięcie, które ma za zadanie zgromadzić w jednym (wirtualnym) miejscu klientów (już nie użytkowników) i zaoferować im konkretny produkt/reklamę. Alians portalu z potentatem branży turystycznej - serwisem Travelplanet - taką ocenę z pewnością potwierdza.

Jak więc, w obliczu tych ustaleń, wygląda i wyglądać ma „następna nauka”? Przede wszystkim ma to być rozszerzony dostęp do informacji, którego jednym z bardziej interesujących sposobów jest tzw. Open Access, czyli stworzenie internetowego środowiska łatwego publikowania tekstów i z nich korzystania. To sposób - jak pisze w swym blogu Edwin Bendyk, publicysta Polityki - na przelamanie monopolu tradycyjnych wydawców na publikowanie czasopism naukowych. Więcej o Open Access przeczytać można na stronie: www.soros.org

Jak kochają bociany?

Ale Nauka 2.0 może zaoferować coś więcej - może stworzyć show, umożliwiając dostęp (internetowy) do swoich laboratoriów i realizując transmisję z eksperymentów. Jak dobry sposób na popularyzację nauki, na wymianę doświadczeń, kontaktowanie się specjalistów można przekonać się śledząc losy jednego z ornitologicznych projektów. Od 2006 roku specjalna kamera internetowa podpatruje poczynania rodziny bocianieją gniazdującej w wielkopolskich Przygodzicach. Projekt „Blżej bocianów”

Strona internetowa projektu „Blżej bocianów”

to naukowy eksperyment (pozwala dokładnie obserwować życie ptaków), który dzięki nowym technologiom wykracza daleko poza sferę „zaczynnych i ukrytych laboratoriów”. Jak podaje Gazeta Wyborcza (1.08.2008) „W zeszłym roku polskie bociany łącznie oglądały ponad dwa miliony internautów, w tym z tak egzotycznych krajów, jak Panama czy Laos. 2 czerwca witryna www.bociany.ittv.pl z relacją na żywo z bocianiego gniazda zajęła pierwsze miejsce w światowym rankingu stron www o ptakach”.

Internauci komentują zachowania ptaków, nadali im imiona. A wieść, że bociani rodzice „poculi do siebie miętę” i spodziewają się potomstwa wywołała prawdziwą dyskusyjną burzę.

Życie w kosmosie i w „Naszej klasie”

Co więc może zaproponować „następna nauka”, co pomoże jej być bardziej skuteczną (dostęp do danych, kontakty między uczonymi) i popularną (zaangażowanie ludzi, nowe kadry)? Z pewnością digitalizacja dokumentacji może być znaczącym krokiem w tym kierunku. Ale nie wystarczy zeskanować starodruk, by wywołał on większe zainteresowanie. Potrzebny jest dokładny opis i potrzebne są emocje, które do niego przyciągną: zagadka, współuczestnictwo w badaniach. Takie współuczestnictwo już kilka lat temu zaproponował projekt SETI@Home, który namawiał do „wpięcia” domowego komputera w sieć analizującą informacje zebrane przez astronomiczne stacje nasłuchowe. Znaleźć życie w kosmosie to dopiero wyzwanie :). Być może równie frapujące jak odnalezienie dawnych znajomych w „Naszej klasie”.

Piotr Żabicki, CITTRU

Tekst ukazał się także w blogu tematycznym CITTRU: www.cittru.uj.edu.pl

Szkola Przedsiębiorczości UJ
Innowacje i biznes

Nowe szanse dla innowacyjnych pomysłów na biznes

Innowacyjne, oparte na naukowych pasjach pomysły zyskują szansę na realizację. Od grudnia 2008 roku ruszył nabór do pierwszej z trzech edycji zaplanowanego na lata 2009 – 2011 projektu: „Szkola Przedsiębiorczości UJ – Innowacje i biznes” – realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, przez Wszechnicę UJ i CITTRU.

„Szkola Przedsiębiorczości UJ – Innowacje i biznes” to projekt wielozadaniowy, który przewiduje m.in.: przyznanie do 40 000 zł dofinansowania na założenie własnej działalności gospodarczej, dodatkowe, półroczne wsparcie finansowe na wydatki administracyjne, konkurs na biznesplan, szkolenia i doradztwo biznesowe oraz promocję szeroko pojętej przedsiębiorczości.

Uczestnicy „Dnia Przedsiębiorczości 2008” mieli okazję zapoznać się z założeniami projektu (fot. CITTRU)

„Słuchaczami szkoły” mogą zostać studenci, doktoranci, młodzi naukowcy i absolwenci uczelni wyższych (wiek do 35 lat), którzy przedstawią nowatorskie, najlepiej oparte na naukowych pasjach i zainteresowaniach pomysły na własną firmę, działającą na terenie Małopolski.

Innowacje na rynku

Rekrutacja do pierwszego etapu projektu odbyła się w grudniu 2008, zaś kolejne zaplanowane są na luty i kwiecień 2009 roku. W pierwszym, wstępnym etapie kandydaci zobowiązani są do przestani formularza zawierającego opis pomysłu na własną działalność gospodarczą. Kolejny etap rekrutacji będzie rodzajem rozmowy kwalifikacyjnej kandydata z ekspertami, dotyczącej zgłoszonego pomysłu. Przy naborze wniosków w równym stopniu oceniana będzie ich innowacyjność jak i realność. Ostatecznie do każdej z trzech edycji projektu zakwalifikowanych zostanie 36 uczestników – łącznie 108 osób.

Program szkoleń realizowanych w ramach „Szkoly Przedsiębiorczości UJ – Innowacje i biznes” obejmuje – w każdej z trzech edycji – cztery moduły tematyczne odnoszące się do: prezentowanych przez uczestników pomysłów, aspektów ekonomiczno – prawnych działalności firmy, kwestii kadrowych oraz zagadnień dotyczących zarządzania i marketingu – łącznie 64 godziny zajęć. Uczestnicy mają możliwość wyboru jednego z trzech proponowanych trybów szkoleń: wieczorowego, weekendowego i tygodniowego.

Biznesplan dofinansowany

Równoległe do szkoleń prowadzone będzie: doradztwo biznesowe w formie warsztatów grupowych (12 godzin zajęć) i indywidualnych, spotkania z przedstawicielami już działających przedsiębiorstw i konkurs na biznesplan, którego zwycięzcy uzyskają dotacje inwestycyjne na założenie własnej firmy oraz wsparcie finansowe na jej działalność w pierwszych 6 miesiącach istnienia. Wyboru najciekawszych pomysłów na biznes dokona komisja niezależnych ekspertów. Ważnym elementem ostatecznej oceny pomysłu będzie wynik jego publicznej prezentacji przed panelem ekspertów.

Nie tylko foto-konkurs

Projekt „Szkola Przedsiębiorczości UJ – Innowacje i biznes” przewiduje także szereg wydarzeń uzupełniających bezpośrednie wsparcie dla młodych przedsiębiorców. Ich celem jest promowanie idei zakładania własnych nowatorskich firm, jako sposobu na rozwój karier młodych ludzi. W latach 2009-2010 odbędzie się konkurs fotograficzny, Dni Przedsiębiorczości, wydana zostanie publikacja prezentująca projekt i nowopowstałe firmy.

Edyta Giżycka, CITTRU

Zainteresowanych projektem zapraszamy
na strony internetowe koordynatorów:
www.wszechnica.uj.edu.pl,
www.cittru.uj.edu.pl.

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

do zapamiętania

„Szkola Przedsiębiorczości UJ –
Innowacje i biznes”

Krótkie kalendarium

I etap projektu:

styczeń – maj 2009

– szkolenia/doradztwo

czerwiec 2009

– konkurs na biznesplan

lipiec 2009 – przyznanie dotacji

II etap projektu:

lutym – marzec 2009 – rekrutacja

kwiecień – sierpień 2009

– szkolenia/doradztwo

wrzesień 2009

– konkurs na biznesplan

październik 2009 – przyznanie dotacji

III etap projektu:

kwiecień – czerwiec 2009 – rekrutacja

wrzesień – grudzień 2009

– szkolenia/doradztwo

grudzień 2009

– konkurs na biznesplan

lutym 2010 – przyznanie dotacji

warto wiedzieć

Zostań Skutecznym Przedsiębiorcą

Uniwersytet Jagielloński już od kilku lat wspiera studentów i naukowców, którzy chcą założyć własną firmę. Najważniejszymi projektami, które wspomagały młodych ludzi w rozwoju ich przedsiębiorczych karier były – organizowane przez CITTRU – inicjatywy pod wspólnym hasłem „Zostań Skutecznym przedsiębiorcą”.

Wręczenie czeku dofinansowania dla nowych firm – 2006. (fot. CITTRU)

W latach 2005-2008 CITTRU przyczyniło się do rozwoju około 40 biznesowych idei, z których 25 uzyskało finansowanie na start.

Przykładami takich przedsięwzięć są między innymi: TViP – obecnie „uznany gracz” na rynku realizacji transmisji internetowych, ContentPro – firma zajmująca się ochroną dobrego imienia w Internecie lub Inquisio – firma zdobywająca uznanie na rynku badań internetowych.

profile

Nauka a przemysł - sylwetki prelegentów

Prof. Chris Lipinski - uznany autorytet w dziedzinie chemii medycznej, konsultant naukowy wielu firm farmaceutycznych oraz współtwórca innowacyjnej firmy Melior Discovery. Lipinski jest twórcą tzw. „reguły pięciu”, która umożliwia odrzucenie na wczesnym etapie badań tych cząsteczek, które ze względu na swe parametry nie są dobrymi kandydatami na leki.

Prof. John Martin - wybitny specjalista-kardiolog, autor wielu nowatorskich terapii farmakologicznych i genetycznych oraz założyciel firmy biotechnologicznej ARK Therapeutics.

Prof. John Martin w trakcie spotkania „Nauka a przemysł” (fot. CITTRU)

Nauka a przemysł w teorii i na przykładach

Dowodem zainteresowania naukowców tematyką komercjalizacji i współpracy z przemysłem była znacząca frekwencja na listopadowych wykładach z cyklu „Nauka a przemysł” organizowanych przez CITTRU, Jagiellońskie Centrum Badań Medycznych, Fundację Kościuszkowską oraz Klaster Life-Science Kraków. Spotkania odbywały się pod hasłem „Rektor UJ zaprasza”, a prowadził je prof. Stefan Chłopicki.

6. listopada jedna z sal Collegium Maius wypełniła się uczestnikami spotkania z prof. Chrisem Lipinskim. W jego opinii nieznaną regułą związaną z poszukiwaniem nowych leków sprawia, że wyniki badań akademickich często nie przekładają się na możliwość terapeutycznego wykorzystania wiedzy. Rozwiązaniem tego problemu jest interdyscyplinarność zespołów badawczych. Zdaniem Lipinskiego niezbędnym członkiem każdego zespołu pracującego nad rozwojem leków jest chemik z doświadczeniem w przemyśle farmaceutycznym.

Niespełna dwa tygodnie później, z krakowskimi naukowcami swoimi refleksjami dotyczącymi komercjalizacji naukowych idei dzielił się prof. John Martin. Rozpoczął swój wykład od wskazania na ogromną nie-

Wykład prof. Chrisa Lipinskiego (fot. CITTRU)

efektywność dużych firm farmaceutycznych w prowadzeniu badań. Jego zdaniem lepszą inwestycją dla ogromnych sum pochłanianych przez koncerny byłoby przeznaczanie ich na granty dla uniwersytetów. Prof. Martin zwrócił też uwagę na fakt, że często-kroć wysiłki naukowców zaprzepaszczone są przez przedwczesną publikację, wykluczającą możliwość opatentowania. Niejasny status prawny odkrycia uniemożliwia znalezienie podmiotu zainteresowanego wprowadzeniem innowacji na rynek.

Aleksandra Łubnicka, CITTRU

Szczegółowa relacja z obu spotkań na stronie: www.cittru.uj.edu.pl

redakcja

Biuletyn NIMB

Nauka, Innowacje, Marketing, Biznes

Wydawany 3 razy w roku.

Wydawca: Centrum Innowacji, Transferu Technologii i Rozwoju Uniwersytetu (CITTRU)
– Uniwersytet Jagielloński oraz Centrum Innowacji i Zaawansowanych Technologii (CiIZT)
– Politechnika Lubelska

www.cittru.uj.edu.pl innowacje.pollub.pl

Redakcja:

Piotr Żabicki (naczelnny, Kraków),
Radosław Dolecki (Lublin), Agnieszka Kluska
(Lublin), Edyta Giżycka (Kraków)

Kontakt:

piotr.zabicki@uj.edu.pl
r.dolecki@pollub.pl

Nakład 300 egzemplarzy (w dwóch wersjach)
dystrybuowanych bezpłatnie na Uniwersytecie
Jagiellońskim i Politechnice Lubelskiej.

Skład i druk:

Drukarnia GO! Print
www.goprint.pl, tel. 012 3963914

Wszystkie prawa zastrzeżone. Kopiowanie, przetwarzanie i rozpowszechnianie materiałów w całości lub części bez zgody Redakcji jest zabronione.

Czas obrać kurs na innowacje!

Z początkiem października 2008 CITTRU obrało nowy kurs na innowacje, a do skutecznej nawigacji w tym rejsie posłuży mu „Kompas innowacji” – nowy projekt, który uzyskał wsparcie z funduszy europejskich. Tytuł projektu związany jest z faktem, iż proces komercjalizacji wynalazków przypomina wzburzony ocean, przez który bardzo trudno jest płynąć bez dokładnych map oraz odpowiednich narzędzi nawigacyjnych.

Dlatego też CITTRU zaplanowało podjęcie aktywnych działań na rzecz identyfikacji innowacyjnych projektów, analizy ich potencjału rynkowego oraz w konsekwencji stworzenia oferty technologicznej UJ i zaprezentowanie jej przedsiębiorcom lub inwestorom. Poszukiwanie partnerów gospodarczych zainteresowanych komercjalizacją wynalazków nie będzie ograniczać się tylko do terytorium Polski. Planuje się, że oferta technologiczna UJ zostanie zaprezentowana międzynarodowym firmom podczas światowych imprez targowych oraz renomowanych konferencji branżowych. Cały projekt finansowany jest w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (działanie 4.2)

Bardzo często zdarza się, że świetne pomysły naukowców nigdy nie zostaną

wdrożone w praktyce (np. związki chemiczne nadające się na nowe leki nigdy nie pojawią się w aptekach). Dzieje się tak, gdy dochodzi do ujawnienia istoty wynalazku przed dokonaniem zgłoszenia patentowego. W takim wypadku szansa na znalezienie firmy, która będzie zainteresowana komercjalizacją danego wynalazku spada niemal do zera. Dzięki „Kompasowi innowacji” CITTRU pomagają ominąć te niebezpieczne rafy. Specjaliści z zespołu realizującego projekt oferują doradztwo związane z metodami zabezpieczenia się przed taką sytuacją. CITTRU wspomaga też w uzyskaniu finansowania zgłoszeń patentowych.

Maciej Czarnik, CITTRU

Kontakt: maciej.czarnik@uj.edu.pl,
tel. 012 663 38 32,

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Publikacja współfinansowana
przez Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

